

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Io. Rvdolph. Engav Ivrivm D. & P.P.O. In Academia Ienensi
Elementa Ivris Criminalis Germanico-Carolini**

Engau, Johann Rudolph

Jenae, MDCCXLVIII.

VD18 12413879

Tit. XIX. De Tormentis Et Purgatione Qvae Per Ea Institvitvr.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10011

centes sæpe declarant nocentes c), uix adhibentur.

TIT. XIX.

DE TORMENTIS

ET

PVRGATIONE QVAE PER EA INSTITVITVR.

§. CCXXIX.

Vbi de corpore delicti liquido constat (§. LXXVI. seq.) d), is qui *semiplena maiorem* criminis commissi probationem contra se pugnans (§. CLXXIX. CLXXXIII. CLXXXVII.) elidere non potuit (§. CCXIV. seq.), sub tormentis de ueritate rogatur.

+ Plene conuictus qui deus, secundum dignitatem probationem contra crim. non est torturae subiectus, sed sine tortura condemnandus, attamen praesertim ubi, teste locorum praesertim conuictio nem quocumque Tormentorum alia non requirit.

MEMBRUM I.

DE

VARIIS TORMENTORVM GENERIBVS.

§. CCXXX.

Tormenta, seu instrumenta, quibus cruciantur rei, sunt uarii generis, quæ doctrinae causa diuidere licebit in ea, quæ a germanis *nunquam recepta*, ea, quæ a quibusdam recepta, mox uero *reprobata* sunt, & ea, quæ adhuc *probantur* hodie.

§. CCXXXI.

c) CAMERAR. hor. d) TABOR de tortura succif. p. I. c. 18. p. 74. ra c. 4.

§. CCXXXI.

sunt peregrina,

Ad ista pertinent: (1) feminæ a *mammis*, & masculi a *puendis* suspensio, (2) aquæ fœtidæ uel aceti in *os naresue* infusio *e*), (3) denegatio rerum ad *gustum* pertinentium *f*), (4) taurus æneus *lento igne* calescens, (5) monile *cuspidibus ferreis*, iisque *compernibus* munitum, (6) *uigiliæ* cum continua corporis *quassatione* coniunctæ *g*), (7) tormentum, quo *plantas pedum* uel *lentus ignis* excruciat, uel *nimio sale* delinitas *capra* lingit *b*), (8) tormentum, quo *mures* sub *uitro*, cui *ignis* superimponitur, rodunt *acromphalum* &c. *i*).

§. CCXXXII.

alia reprobata,

Ad illa pertinet (1) *scamnum* seu *eculeus*, in quo reus *manibus pedibusque* ligatus modo *extendebatur*, modo *suspendebatur* *k*)*, (2) *Pommerische Mûse* oder *Crank*,

e) STRYK *de iure* sens. diff. VI. c. 4. nr. 8.

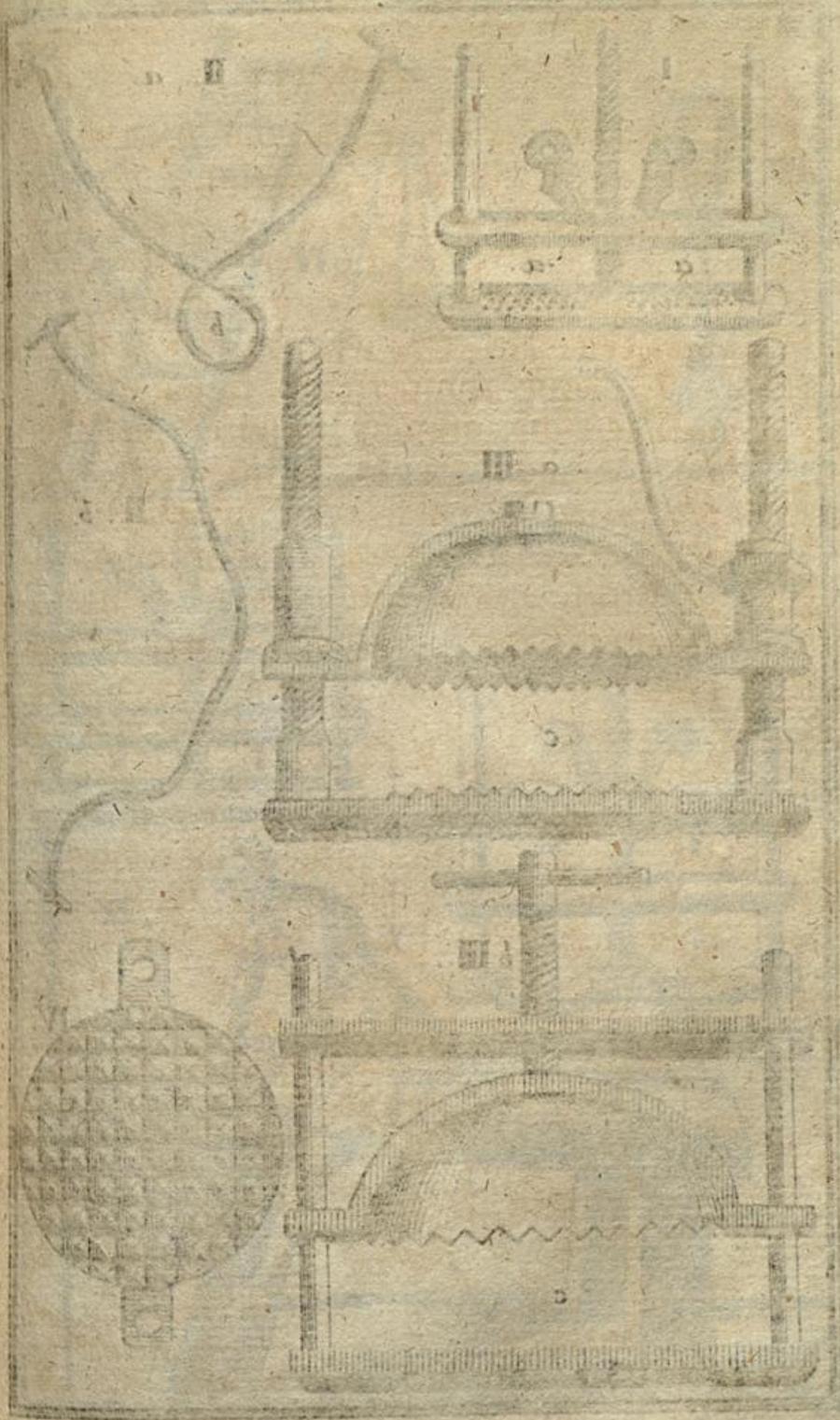
f) ID. c. l. n. 5. ZACHIAS *quæst. med. legal.* lib. VI. tit. 2. qu. I. nr. 22.

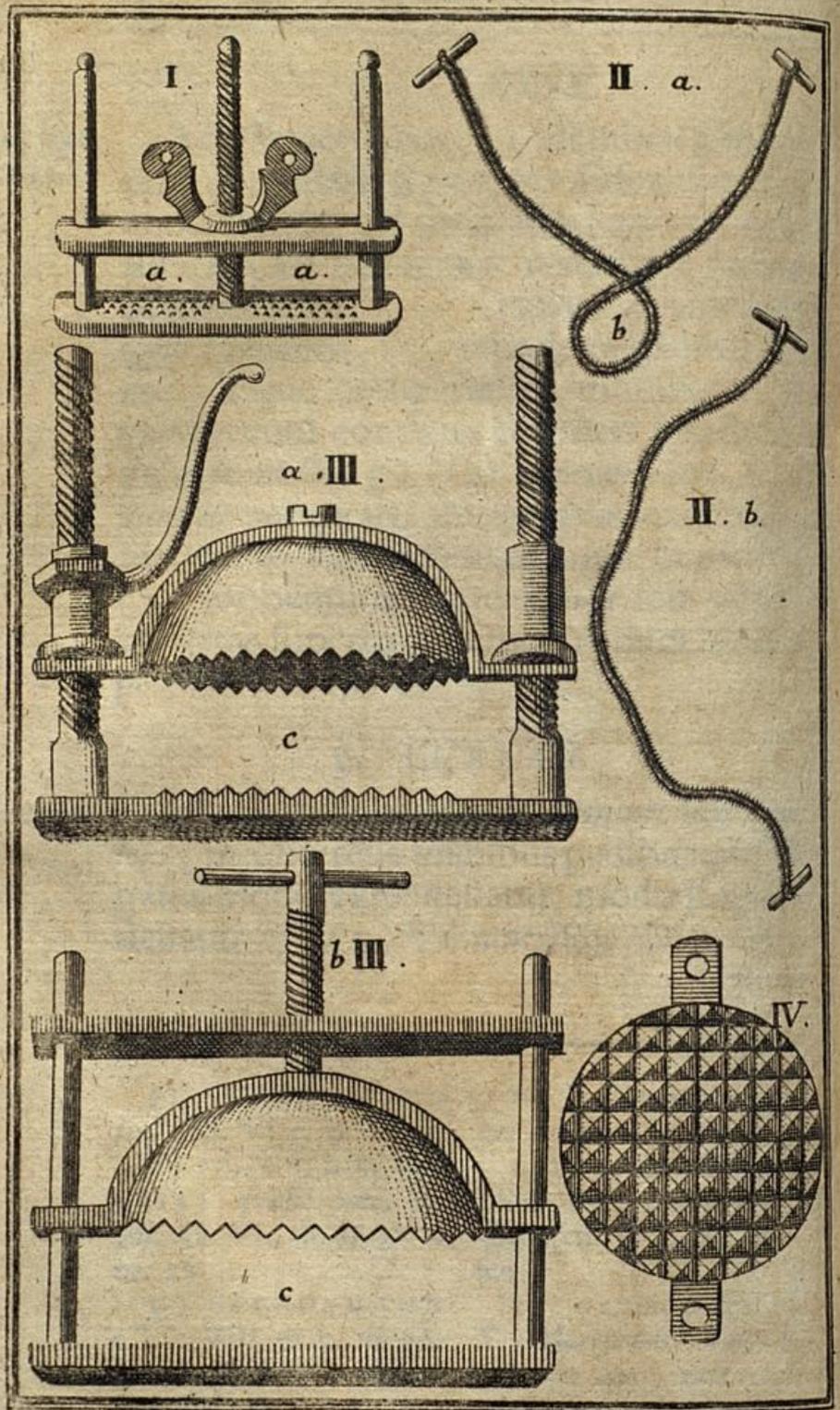
g) BRUNNEMANN c. l. c. VIII. m. 5. nr. 46. OLDEKOP. *obseru. crim.* IV, 40.

b) DAMHOVDER *pr. crim.* c. 37. nr. 8.

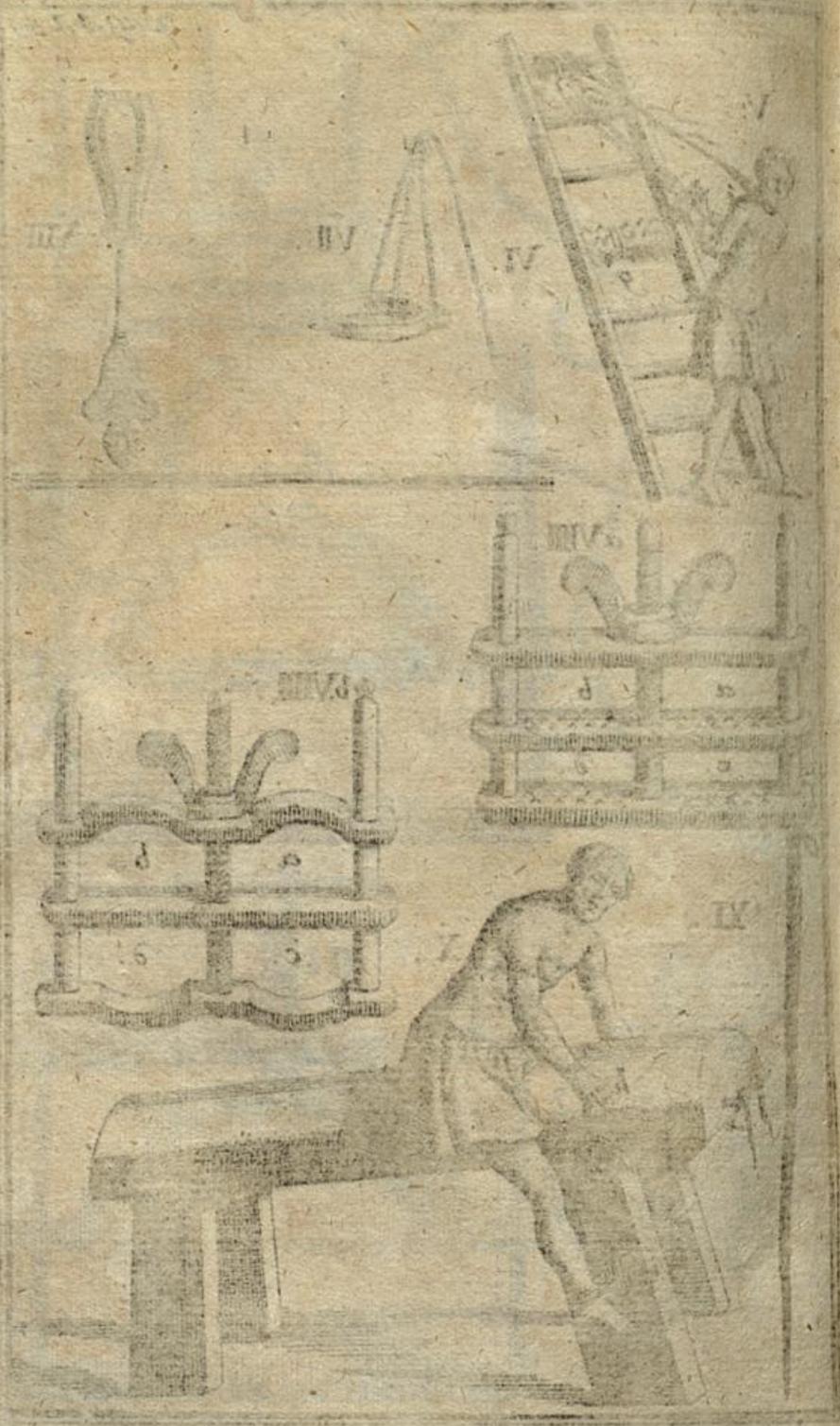
i) DOEPLER *Schauplatz der L. und L. Strafen* p. I. p. 261. seq.

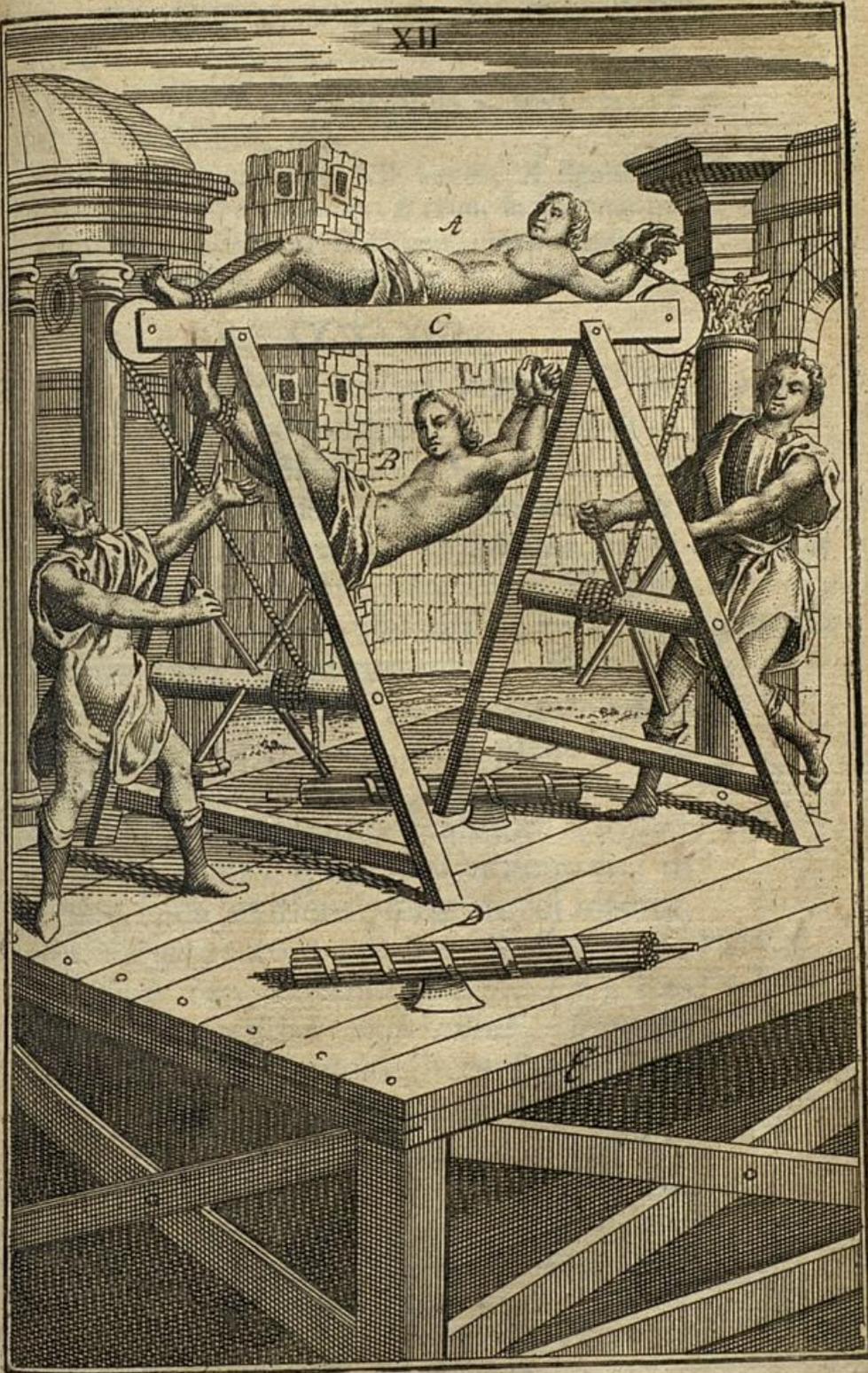
k) GALLONIVS *de S. Martyrum cruciatus* p. 41. ECCARD *ad L. Sal. XLIII. 1.*

Crank, (3) der Lüneburgische Stuhl *l*), (4) der Hals-Kragen *m*).

• Ad illustrationem Fig. XII, notes: *A* significare reum in scamno extensum, *B* reum in scamno suspensum, *C* eculeum, *D* fascem uirgas continentem, *E* catastram, cui impositus est eculeus.

§. CCXXXIII.

Ad hæc denique referri debent (1) *in-* alia probata adhuc hodie. *der Daumen Stock n*). Consistit illud Fig. I. ex duabus laminis, quarum inferior plerumque aculeata est; (2) *fidicula*, ex se- Fig. II. a. b. ta equina constructæ, die Leine, Schnü- ren, (3) *compedes Spanische Stiefeln,* Fig. III. a. b. quibus suræ comprimuntur. Hoc instrumentum consistit (a) ex lamina ferrea, quæ alibi crenata, alibi plana est, & (b) ex disco ligneo. (4) *scala,* die Leiter, Fig. IV. in quam reus sursum trahitur; (5) *der* Fig. VI. g. *gespickte Zase,* quod instrumentum, in media scala existens, tergum rei inforat, ubi reciprocatur; (6) *der Kolben,* quo Fig. V. f. membra rei expanduntur *, (7) *das* Fig. VIII. *Mecklenburgische Instrument,* siue a. b. *der Spanische Bock,* quo pollices & primi pedum digiti comprimuntur *o*); (8) *das* Fig. X, XI. *Bambergische Instrument,* cui reus insidet

l) HEIL iud. & def. manuum & pœnis §. 75. p. 261. *o*) LYDOVICI Leitung zum Peinl. Proc. *m*) ID. c. l. p. 262. *n*) CRELL de iure p. 189. seq.

det pedibus manibusque alligatus, atque nudatus & incuruus flagro cæditur. Sex priora ubique fere regionum Germaniæ solent adplicari, duo autem posteriora in illis tantum locis, ubi speciali principis consensu sunt probata.

* Dum reus est expansus, quandoque in illius corpus nudatum iniiciuntur *sulphurata*, quibus ignis admotus est; quandoque *pinei cuneoli sub illius unguis missi accenduntur*, ut sic cutis aduratur.

§. CCXXXIV.

Horum gradus numerantur varii.

Tormentororum adplicationis gradus alii 9, alii 7, alii 5, alii 3. numerant p). Ob quam disputationem hodie Icti ipsa tormenta adplicanda, non uero gradus eorum nominant, nec omnes utuntur phrasibus: *gelinder oder menschlicher Weise, ziemlicher massen, mit der Schärfe* &c. q) quæ omnino dubii significatus sunt.

MEMBRUM II.

DE TORTURA

§. CCXXXV.

Tortura

Tortura est iudicium, quo, qui grauitati criminis, cuius accusatur, & uindiciorum, quibus grauatus est, respondentia

p) HEIL iud. & de for. p. m. 949. seq. GRANZ
fens. c. V. §. 7. def. inquis. p. 588. nr.
q) BARTH hodeg. 541.

dentia tormenta sustinuit, se purgasse^{*} dicitur.

* Hoc a Romanis didicisse uidentur Wisigothi VI, 1, 2. Ostrogothi Ed. Theod. §. 100. & Franci L. Sal. XLIII, 1, 2. quorum hi & illi non temere alios quam seruos, isti uero quandoque etiam honestiores torquebant. Purgationibus superstitiosis post in exilium missis, nec ingenui a tortura fuerunt immunes. Id quod artibus & consiliis cleri adscribit THOMASIVS ad ff. tit. de quæst. & d. de const. crim. §. 21.

§. CCXXXIV.

Vnde hæc deriuo axiomata:

- I. Tortura est medium^{*} ueritatis eruendæ, idque
- II. subsidiarium.
- III. Iure is tantum torquetur, quem probatio semiplena maior prodit reum criminis, quod, ubi probatum est, uel capitalis uel corporis afflictiua pœna manet^{r)}.
- IV. Ea tormenta adplicanda sunt, quæ respondent atrocitati criminis & suspicionibus contra reum pugnantis legitimis.
- V. Qui legitima tormenta sustinuit, crimen & indicia quorum intuitu tortus est, purgasse dicitur.

* *Idoneum* sit, nec ne? inter Dd. non conuenit. Qui illud negant, statuunt (1) torturam pœnam esse, & (2) uaria operari pro uario patientis robore,

^{r)} HEIL a. l. §. 5.

robore, (3) barbarum esse, non conuictum ad confitendum cogere, & coacte confessum ueluti conuictum necare &c. Contra, qui adfirmatiuam tenent sententiam, dicunt, (1) usum ab abusu discernendum esse, (2) torturam probari Nemesi Carolina & omnium fere prouinciarum legibus, (3) torturam non esse pœnam, nisi pœnam contumaciæ dixeris, (4) aliud medium non suppetere &c. GRIBNER d. de repetit. torment. confesso inficiente. §. 1. seq.

§. CCXXXVII.

ad eruendam ueritatem

Ex primo (§. pr. 1.) intelligere potes (1) tormentis uix sœuiendum esse in eos, (a) qui *facta*, de quibus sermo est, *non intelligunt*, aut (b) eorum *memoriam exuerunt*, aut (c) ad rogata *nihil distincti uel perspicui respondere possunt*. Itaque furiosi s), melancholici t), senes gryllo obliuiosiores u) plane non, atque surdi & surdi natura tales tunc demum, si adsint interpretes, illius signa probe intelligentes x), torqueri possunt.

§. CCXXXVIII.

ita, ut nullius animo uel corpori noceatur,

Ex eodem constat (3) cur non fit *nocendum* iis, quos decet confiteri. Hinc (a) tormentis uix possunt subiici, quorum *animo*

s) BOCER de *quest.* p. III. art. 9.
 & *tortur. reor.* c. IV. n. 9. seq. x) BOCER c. l. n. 13, p. 321. KRESS vom R. der Taub und Stumm gebohrnen c. 3. §. f.
 t) BRUNNEMANN c. l. c. VIII. m. 5. n. 33.
 u) Bayer. Malef. D.

animo uel *corpori* periculi quid inde imminet, u. c. obesi *y*), qui firmi non sunt corporis, senes decrepiti *z*), laborantes morbo comitiali *a*), feminæ prægnantes *b*) uel fluxu mensium adfectæ *c*); (b) cessante periculo damni, cessat immunitas. Itaque febris quartana laborans potest, cessante paroxysmo, torturæ subiici *d*).

* Dolo malo an citra eum, a marito an ab alio, longe an nouissime, conceperit, perinde est. STRVV *obs. crim.* c. 33. obs. 9. p. 163. BOGER c. 1. nr. 26.

§. CCXXXIX.

Ex eodem (§. CCXXXVI, 1.) denique prono fuit alueo, (3) eum, qui tormenta determinaturus est, attendere debere delinquentis ætatem, robur & ualeitudinem, ut ne iubeat (a) adplicari chiragrigo, den Daumenstock (§. CCXXXIII. 1.), & podagrigo, den Spanischen Stiefel (§. eod. 3.), (b) expandi in dorso, femoribus &c. *sau- Engau lus Crimin.* D d ciatum,

y) ALBERTI tr. de tortura subiectis aptis & ineptis p. 44. seq.

z) BLVMLACHER ad C. C. art. 45.

a) CARPZOV *proc. crim.* qu. 118. nr. 46. BOEHMERI d. de eo quod iustum est circa tortur. ualeitud. EYSEL de morbis, ob quos rei

ad torturam fiunt inhabiles.

b) MULLERI d. de iure prægnant. c. 1V. §. 9. ALBERTI c. 1. p. 81.

c) ALBERTI c. 1. §. 11. p. 47.

d) GVAZZINI *defens.* 30. nr. 16.

ciatum, aut (e) herniosum grauius torqueri e).

§. CCXL.

in subsidi-
um adhi-
betur,

Vbi reus (1) per testes aut instrumenta criminis *plene conuictus*, uel de eo sufficienter & legitime *confessus* est, uel etiam (2) facile conuinci & ad confessionem adigi potest: non dari locum torturæ f), nos docet secundum axioma (§. CCXXXVI, 2.).

§. CCXLI.

ubi de cor-
pore atrocis
delicti con-
stat, ac

Ex tertio (§. CCXXXVI, 3.) discimus, (1) non dari locum torturæ prius quam satis constet de *delicti corpore g*); (2) ad torturam uix sufficere *indicia* leuia, dubia &c. sed requiri concludentia, eaque plene probata, nec elisa h); (3) *unicum testem*, etiam si omni exceptione maior tulerit testimonium suum de ipsa criminis substantia, solum non facere, ut reus tormentis subiiciatur i); (4) de furto legitime, & de homicidio leuiter suspectum, non nisi de furto torqueri posse*; (5) summa cum iniuria torqueri eum, qui de illo crimine suspectus est, quod pœna

e) LUDOVICI c. l. c. DI d. *de tortura ex fo-*
9. §. 47. ALBERTI c. l. *ris chr. proscr. §. V.*
pag. 67. g) C. C. art. 17.
f) C. C. art. 22. 69. h) HEIL c. l. p. 200.
KRESS ad a. 186. nr. 1. i) BERNHARDI c. d.
p. m. 702. BERNHAR- §. 6, seq.

na pecuniaria, carceris aut numellarum manet.

* Inimiffima est ratiocinatio: hat er das gethan, fo hat er wohl mehr gethan, uel: an einem folchen Fuchs bricht man keine Wildbahn. DONDORFF d. de reuoc. conf. §. 64.

§. CCXLII.

Ex quarto (§. CCXXXVI, 4) fequitur, ^{adfunct in-} (1) ut, quo grauius *crimen* est, & quo magis *probatio* femiplena maior ad plenam ^{dicia legi-} accedit, eo plura & grauiora tormenta adhiberi debeant. Vnde (a) nec eadem femper tormenta, nec (b) qualia postulat fiscalis, applicari queunt. (2) ut duorum pluriumue criminum reus, huius ergo omnia, illius uero quaedam tantum tormenta fufcinere debeat *k*); (3) ut *confessio*, quam tormenta iusto grauiora extorferunt, reo non prauidicet *l*).

§. CCXLIII.

Vt actus torturae rite fufceptus queat ^{Officium} dici, iudicis est (1) *sententiam* de tortura ^{iudicis circa} fufceptam reo publicare, ita tamen, ut ^{praeludia} neque diem, quo actus fufcipiendus est, ^{torturae,} neque gradum torturae prodat *m*); (2) reum a tortura fe *defensurum* audire, ^{D d 2} eum-

k) HEIL c. l. §. 13, LVDOVICI c. l. c. IX. §. 37. Bericht von dem ermordeten Hof Kürschner p. 22.

l) C. C. art. 20. ibique KRESS.

m) LVDOVICI c. l. §. 9. seq.

eumque (3) priore sententia confirmata, de ueritate dicenda & uitandis torturæ cruciatibus seruo *n*), & pro re nata adstante ministro ecclesiæ *o*), *monere*.

§. CCXLIV.

ipsam torturam &

Quo facto, si reus in negando persistat, iudex (4) una cum scabinis & actuario (§. XXXI, 4. XXXII.) adit torturæ locum, (5) eoque iubet reum duci, ac (6) torqueri modo, quem sententia, carnifici ad perlegendum danda, exprimit *p*). Speciatim CAVEAT iudex (7) ut tormenta, quorum ui repugnat status rei (§. CCXXXVIII, seq.), iubeat applicari, ut potius descriptionem status naturalis & moralis rei a medicis factam inferat actis, & denuo ICTOS consulat *q*); (8) ut reum sanum statim a prandio uel cæna *r*), aut (9) ægrotum tempore, quo uis morborum crescere solet *s*), torturæ subiici iubeat; (10) ut reus *furorem*, *epilepsiam* aliumue morbum simulando auertat *t*), aut (11)

COR-

n) C. C. art. 46.

tortur. c. 3. §. 6.

o) LUDOVICI c. l. §. 16. Diff. WILDVOGEL d. de arbitr. iud. circa tort. c. 3. §. 2. seq.

r) CARPZOV *proc. crim.* qu. 124. nr. 7. 8.

p) HEIL c. l. c. V. §. 42.

s) BOEHMER c. d. §. 9.

q) WILDVOGELI d. de arbitr. iud. circa

t) ALBERTI c. tr. p. 10. 17. FRITSCH *feldz. Sänd.* p. II. nr. 7. OLDEKOP tr. 3. obs. 21.

corpus magicis artibus firmando *u*) dormiendoue* illudat tormenta; (12) ut diuidat tormenta *x*), nisi hoc lex prouincialis permittat iubeatue *y*); (13) ut *carnifex* det reo hauriendam potionem illam, quæ dicitur *der Hexen-Tranck* *z*); (14) ut actus torturæ, nisi ex iusta causa, ultra *hora* duret spatium *a*); (15) ne, ubi plures sunt torquendi, ab illo fiat primordium, qui *ueritatem magis scire, aut facilius significare præsumitur*. Hinc ubi uicini torquendi sunt, a proximioe & maioribus indiciis grauato, si masculus & femina, ab hac *b*), si pater & filius, ab hoc *c*) initium faciendum est; (16) ne oculos semper ad reum, qui sub tormentis est, adiciat; (17) ut reus, dum torquetur, mæstissimis questibus late loca impleat. Hinc illius ori instrumentum, quod dicitur *die Birn*, inferri & intrudi iubet. Fig. VIII.

* Quo casu in scala dormientis caput sursum tra-
hitur. Fig. VII.

Dd 3 §. CCXLV.

- u*) LEYSER *de officio* 459. SCHNVRBEIN *de*
iudicis circa tort n. 20. *tortura* th. 53.
x) LYNCKER *decis.* *b*, CRVSIVS *de tor-*
265. CONCIOL. *resol* 12. *tura & indic. delict.* p.
y Böh. P. S. G. V. l. c. 39. nr. 10. seq.
art. 16. §. 10. CASON *de tormentis* c.
z) BESOLD *th. pr.* XIII. nr. 5.
u. Hexen. *c*) BOCER c. l. c. V.
a) BERGER *E. I. C.* n. 6. seq. ZANGER *de*
suppl. p. 1. obs. 175. p. *quest. & tort.* c. 4. n. 26.

§. CCXLV.

examen rei.

Porro iudicis est (18) interrogare reum de illo tantum crimine, de quo sententia loquitur *d*), & (19) de sociis non nisi generaliter; (20) sistere tormentorum adplicationem, ubi reus in eo est, ut confiteatur *e*), neququam (21) ubi appellavit *f*); (22) actu torturæ finito torti corporis curam habere *g*).

- Hodie interrogatoria solent sententiæ de tortura conceptæ inferi. Nihilominus prudentiæ iudicis datum est, non illis addere.

§. CCXLVI.

Actuarii officium.

Actuarii est, accurate & fideliter notare *b*) (1) diem & modum, quo publicata est sententia, (2) contenta admonitionis de veritate dicenda, quam iudex fecit, (3) locum & tempus, quo actus torturæ susceptus est, (4) nomina iudicis & scabinorum, qui isti interfuerunt, immo (5) ea omnia, quæ iudicialiter gesta sunt, speciatim (6) interrogatoria iudicis, & (7) quid ad unumquodque, quibusque sub gestibus responderit reus. Denique (8) debet con-

d) C. C. art. 20.

e) C. C. art. 58.

KAESTNERI pr. de tortura remittenda, si delinquens confiteri velit.

f) LEYSER de officio

iudicis circa torturam nr. 13. seq.

g) BODINI d. ad 8. C. de quæst. th. 56.

b) C. C. art. 15. 185. 187.

consignata responforum uerba sub finem actus reo *prælegere*. Prælecta subscriptione sua corroborant *scabini* (§. XXXII.*).

§. CCXLVII.

Ob dignitatem olim * a tortura plane immunes erant, hodie uero ex grauissima causa *i*), & consensu domini territorialis impetrato *k*), torqueri possunt, (1) episcopi, presbyteri reliquique clerici, (2) nobiles *l*), (3) professores, doctores, licentiati, studiosi *m*) & (4) milites *n*).

Quæ dignitas a tortura liberet?

* Ex quo uero purgationes uulgares in desuetudinem abierunt, etiam ingenui tormentis sunt subiecti, idque præsertim arte & consilio cleri. THOMASIVS ad ff. tit. de quaest. & d. de occas. concept. ac intent. const. crim. §. 21. g).

MEMBRUM III.

DE

TERRITIONE ET TORTURA OB CONTVMACIAM.

§. CCXLVIII.

Territio est actus, quo reum, in cuius Territio, conspectum tormenta posita sunt, uerbis & gestibus seuerioribus, ad torquen-

D d 4

i) BAYER. Malef. O. § tort. c. I. nr. 73. seq. tit. 3. art. 9 ZIEGLERI *m*) BRUNNEMANN d. de torturis c. 3. §. 6. pr. inquis. c. VIII. m. V. nr. 21. *k*) CARPZOV c. l. qu. nr. 21. *n*) TABOR de tortura p. 82. 118. nr. 95. *l*) ZANGER de quest.

quendum usitatis terret, uix autem apprehendit o), carnifex.

§. CCXLIX.

quæ in uerbalem & realem diuiditur,

Ea plerumque diuiditur in *realem* & *uerbalem p)*. Sed frustra. Realis enim species torturæ est.

§. CCL.

quos maneat? &

Illos terret carnifex (1) quos *leuioris conditionis* homines aut de periurio suspectos *semplena* grauat probatio; (2) quos *etas* a tortura immunes reddit, non uero (3) quos a tortura defendit *dignitas* uel *uterus q)*.

§. CCLI.

quid circa eam notandum?

Vbi sententia caute publicata est, iudex una cum scabinis & actuario adit torturæ locum, eoque iubet reum duci, quem de ueritate dicenda serio admonitum (§. CCXLIII, 3.), sed in negando persistentem terret (§. CCXLVIII.) carnifex. Quo eodem tempore illum, iudex rogat ad articulos. Omnia quæ aguntur *r)*, præsertim interrogatoria iudicis, & respondentis rei uerba gestusque, prout decet, annotat actuario (§. CCXLVI, 6. seq.).

§. CCLII.

o) BOCER c. l. n. 26. ZANGER nr. 17. seq.
 q) Pernex d. de territione p. 13.
 p) HEIL c. l. c. V. nr. 8. p. 204.
 r) C. C. art. 187.

§. CCLII.

Qui tormentis subicitur ob contumaciam in respondendo, non rogatur: uel confiteri? sed: uelit respondere? Hæc tortura debet esse moderata, & regulariter primum tantum tormentum solet applicari, nisi atrocitas delicti & grauitas indiciorum suadeant aliud s).

Tortura contumacis in respondendo.

MEMBRUM IV.

DE

IIS, QVAE TORTVRAM ET TERRITIONEM SVBSEQVNTVR.

§. CCLIII.

Qui legitima tormenta aut legitimam territionem perpessus est, crimen & indicia, quorum intuitu tortus uel territus est, purgasse dicitur (§. CCXXXVI, s.) t). Tantum itaque abest, ut ulla pœna adficiendus, aut ex collegio opificum uel mercatorum excludendus sit, ut potius definitiue absolui debeat *, & absolutus eos, qui sibi torturam in opprobrium obiciunt, iniuriarum conuenire possit u).

Qui tormenta sustinuit, habetur innocens.

* Famosi tamen nebulones, quique reip. incendium aliaue mala minati sunt, ubi tormenta sustinuerunt, uel ad carceres uel ad opus publicum

D d 5 con-

s.) LVDOVICI Einl. sum P. Proc. c. V. §. 13. t) C. C. art. 61. u) WILLENBERGII d. de innoc. per tort. purgata c. 3. §. 13. seq.

condemnantur, ut ne ciuitati damnum, quod minati sunt, aliudue ferant in posterum. HEIL c. l. c. V. §. 48.

§. CCLIV.

nisi crimen
fateatur
postea.

Confessio, quam reus superatis tormentis fecit criminis, quod a se commissum esse sub tormentis negauit; prout spontanea est aut minis, quas reo intendit iudex uel carnifex, extorta, uel statim, uel subsecuta demum ratificatione condemnat x).

§. CCLV.

Confessus
dicta uel
confirmat,

Reo, qui crimen sub tormentis confessus est, iudex (1) post biduum uel triiduum y), (2) extra locum torturae z) & (3) absente carnifice (4) praesentibus scabinis & actuario (5) confessionem per tormenta aut territionem elicitam uerbotenus, clare & distincte a) praelegi iubet, illius uel confirmationem * uel reuocationem expectaturus.

* Hac, quam alias RATIFICATIONEM dicunt, opus est, ut exceptio: *quod metus causa*, cesset. C. C. art. 56. & adeund. KRESS § 5. V. HAMM d. de ratificat. confess. in tormentis factae §. 11. Est ea necessaria, si uel maxime confessio tormentis

x) RIVINVS d. de per tormenta extorta §. effectū confessionis superatis tormentis factae §. 23. seq. 12. seq.

y) HOMMEL d. de ratificatione confessionis 23. seq. z) HAMM c. d. §. a) C. C. art. 56.

mentis uel eorum metu extorta aliis adminiculis suffulta, aut extraiudicalem confessionem secuta sit. DONDORFF d. de confessione tormentis extorta c. IV. §. II. Diff. FARINACIUS pr. rerum crim. qu. 126. nr. 36. nr. 78. Contra præmittitur, ubi contumax in respondendo tortus est (§. CCLII.), nec tortura in medium eruendi ueritatem degenerauit. ill. BOEHMERI d. de contumac. non respondentis c. 2.

§. CCLVI.

Reuocationi locus est, quoties (1) tortura nulliter suscepta, ut si (a) iudex in competens, aut (b) competens quidem, sed temere & absque iudiciis legitimis b), tortorem accersuerit, aut (c) ratione temporis, loci uel gradus in tortura excessum commiserit; (2) examen non rite peractum est, ut si iudex reum (a) fallacibus & captiosis interrogationibus deceperit, aut (b) dolosis persuasionibus, promissione impunitatis uel alio modo illicito ad confitendum adduxerit c).

uel ex iusta causa reuocat.

§. CCLVII.

Tormentis iterum subiiciuntur (1) qui iustam reuocationis causam (§. pr.) laudate d), aut (2) laudatam probare nequeunt, (3) falsa

Qui secus facit, iterum tormentis subiicitur.

b) HAMM c. d. §. 4. menta extorta §. 44.
c) BRUNNEMANN seq.
c. l. c. VIII. m. i. n. 54. d) DONDORFF d. de
seq. DONDORFF d. de conf. tormentis extorta
reuocat. confess. per tor- c. 4. §. 12.

(3) falsa confessio, (4) qui tempore ratificationis dubie, obscure uel plane non responderunt f); (5) quem criminis reum loquuntur indicia, quæ post torturam superuenerunt, dummodo sint specie a prioribus diuersa, & per se sufficiant ad torturam g).

§. CCLVIII.

Vbi reus confessionem intuitu huius delicti confirmat, intuitu alterius reuocat, uidendum est: quodnam delictum grauius? Vbi illud, quod commisisse iam negat, iterum * torquendus est h). Sic EX RIVINI i) sententia, repetitioni torturæ datur locus, quoties circumstantia negata in illis est, quæ ad pœnam huiusue qualitatem exasperandam faciunt.

* Non tamen ultra tertiam uicem torturam repeti posse, ad unum fere omnes Dd. statuunt. Qui tertiam confessionem reuocauit, extra ordinem punitur. GRIBNER c. d. §. 15. seq.

§. CCLIX.

Continuatio torturæ. A repetitione torturæ differt illius *continuatio*, cui toties datur locus, quoties ten-

e) C. C. art. 55. ZANGER c. l. c. V. nr. 11. seq. 80. seq.

f) DONDORFF c. d. §. 66. C. C. art. 57. h) DONDORFF c. d. §. 64.

g) GRIBNERI d. i) d. An & quatenus de repetit. tormentorum mortis reus tormentis confesso inficiente. §. 9. denuo subiiciendus sit? KRESS ad art. 57. §. 5. §. 16.

sententiae nondum plene satisfactum est k).

§. CCLX.

Quo die & loco, nec non quibus praesentibus, itidem, quibus uerbis & gestibus, ratificatio confessionis a reo facta sit, accurate annotare debet actarius (§. XXXII.) l).

Officium actuarii.

TIT. XX.

DE

PURGATIONE PER IUS-
IVRANDVM.

§. CCLXI.

Quoties (1) gravitas delicti deficit m), aut (2) homo, qui honestioris conditionis est, semiplene tantum, aut (3) magis quidem conuictus, sed a tortura & territione ob dignitatem miseramue corporis debilitatem immunis est n): toties datur locus purgationi per iusiurandum.

Purgationem per iusiurandum

§. CCLXII.

Haec purgatio moribus & legibus probata o), quovis tempore fuit *solemnis* habent leges mores-que

k) GRIBNER c. d. qu. 116. nr. 62.
§. 8. I. JOY 23
l) DOEPLER Schaus-
platz der L. und L. Str.
p. 1 p. 433. Kayser pr.
crim. p. 1 p. m. 695.
m) CARPZOV c. 1, teslästern.
n) HEIL c. 1, c. IV.
§. 8. seq.
o) I. P. S. I, 15. 18. II,
4. 69 III, 32. 39. R. I.
de A. 1512. tit. von Gotz

